

Nieuwe norm fusies en splitsingen gepubliceerd

Daniël Maes

Accountant – Belastingconsulent

Adviseur studiedienst

De goedkeuring van de nieuwe ‘norm fusies en splitsingen’ werd gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 15 mei 2014.¹ De goedgekeurde norm wordt in deze bijdrage *in extenso* opgenomen, ter informatie van de externe accountants die controleverslagen opmaken naar aanleiding van voorgestelde fusie- en splitsingsverrichtingen.

Inleiding

Het Instituut heeft zijn leden in het recente verleden op hoogte gebracht van de opportuniteiten voor externe accountants en/of belastingconsulenten met het oog op het inzetten van hun potentiële meerwaarde bij fusie- of splitsingsverrichtingen.ⁱⁱ Daarbij werden praktische tools en gespecialiseerde informatie van het IAB voor de leden in het vooruitzicht gesteld. De bijdragen in de vorige edities van *Accountancy & Tax* passen in dit kader.ⁱⁱⁱ In deze bijdrage brengen wij de nieuwe ‘norm fusies en splitsingen’ voor het voetlicht.

Deze nieuwe norm – die samen met het IBR tot stand is gekomen – was noodzakelijk om de bestaande norm in overeenstemming te brengen met het gewijzigde Wetboek van Vennootschappen, met betrekking tot fusies en splitsingen. De wet van 8 januari 2012 heeft de Belgische vennootschapswetgeving afgestemd op de Europese Richtlijn 2009/109/EG wat verslaggevings- en documentatieverplichtingen in geval van fusies en splitsingen betreft. De doelstelling van de gewijzigde Europese richtlijn is de fusie- en splitsingsprocedures te vereenvoudigen en de lasten voor de ondernemingen te verminderen.

De vereenvoudigingen hebben betrekking op de publicatieverplichtingen van het fusie- of splitsingsvoorstel, op de verslaggevingsverplichtingen, op de informatie- en communicatieverplichtingen aan de aandeelhouders en op de goedkeuring door de algemene vergaderingen. De verslaggevingsverplichtingen werden door de wet in hoge mate vereenvoudigd, waardoor deze een belangrijke weerslag hebben op ons beroep. Deze vereenvoudigingen hebben betrekking op meer vrijstellingsmogelijkheden voor het opstellen van de verslagen van het bestuursorgaan en/of de controleverslagen over de fusie- of splitsingsvoorstellen.

De accountants en belastingconsulenten kunnen een belangrijke meerwaarde bieden ingeval er gebruikgemaakt wordt van de verruimde vrijstelling van het opstellen van verslagen bij fusies of splitsingen. In deze gevallen mag de economische motivering met het oog op de fiscale neutraliteit van de verrichting immers niet uit het oog verloren

ⁱ Bericht met betrekking tot de goedkeuring van de norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen in België, *Belgisch Staatsblad* 15 mei 2014 (ed. 2), 39579, nr. C – 2014/11319.

ⁱⁱ Zie onder meer:

- De meerwaarde van accountants en belastingconsulenten bij fusies en splitsingen – Wat u moet weten over de opportuniteiten bij de nieuwe norm, *Parcours Kwaliteit*, IAB, 2013-2019, nr. 5.
- De meerwaarde van accountants en belastingconsulenten bij fusies en splitsingen – Wat u moet weten over de nieuwe norm, e-zine, IAB, 19 maart 2014.

ⁱⁱⁱ Zie eveneens:

- Formaliteiten bij fusies en splitsingen, Luc Ceulemans, *Accountancy & Tax*, IAB, Nr. 3/2012, 19.
- Fiscale verwerking bij fusies, Pierre-François Coppens, *Accountancy & Tax*, IAB, Nr. 1/2014, 23.

worden. Deze vereenvoudiging betekent dus een belangrijke nieuwe opportuniteit voor accountants en belastingconsulenten!

Het IAB zal zijn leden verder blijven bijstaan bij de toepassing van deze nieuwe norm, met praktische tools en gespecialiseerde informatie. Zo zal de toelichting bij de norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen, evenals de publicaties die er betrekking op hebben, worden geactualiseerd.

Totstandkoming van de nieuwe norm

Vanaf de publicatie van de wet op 8 januari 2012 werd door het IAB intensief gewerkt – dit zowel intern binnen het Instituut als in samenwerking met het Instituut van de Bedrijfsrevisoren – aan de actualisering van de sedert 2002 bestaande norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van handelsvennootschappen. Na veelvuldig overleg tussen beide Instituten onderling en met de Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB) werd de definitieve tekst van de nieuwe norm goedgekeurd door de Raad van het IAB op 10 december 2013 en aangenomen door de Raad van het IBR op 13 december 2013.

In de diverse fasen van de totstandkoming van deze nieuwe norm zijn verschillende vertegenwoordigers van beide Instituten herhaaldelijk gehoord door de HREB en was er een intensief overleg tussen de interne diensten van zowel het IAB en het IBR als van de HREB. Op 10 maart 2014 heeft de HREB een gunstig advies gegeven over het ontwerp van norm, voorgelegd door de Raad van het IAB en het IBR.^{iv} Vervolgens heeft minister van Economie Johan Vande Lanotte op 28 april 2014 de nieuwe norm inzake fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen in België – aangenomen door de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren op 13 december 2013 – goedgekeurd. Het bericht met betrekking tot deze goedkeuring is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 15 mei 2014 (2de editie).^v

^{iv} Zie bericht 16 mei 2014 op de website van de HREB, www.cspe-hreb.be/nieuw.php?idNou=41.

^v Bericht met betrekking tot de goedkeuring van de norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen in België, *Belgisch Staatsblad* 15 mei 2014 (ed. 2), 39579, nr. C – 2014/11319.

Norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen

Gelet op de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor, zoals gewijzigd bij de wet van 21 februari 1985 en bij het koninklijk besluit van 21 april 2007, en in het bijzonder de artikelen 3, 4 en 30;

Gelet op de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, en in het bijzonder de artikelen 3, 27, 34 en 37;

Overwegende dat onderhavige norm het gevolg is van een samenwerking tussen het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten;

Overwegende dat bij wet van 8 januari 2012 het Wetboek van Vennootschappen werd gewijzigd ingevolge Richtlijn 2000/09/EG wat verslaggevings- en documentatieverplichtingen in geval van fusies en splitsingen betreft;

Overwegende dat tevens de aspecten van de grensoverschrijdende fusie en de oprichting en de omzetting van een SE en een SCE die intussen opgenomen zijn in het Wetboek van Vennootschappen dienden opgenomen te worden in het normatief kader zoals van toepassing in België;

Overwegende dat de beroepsbeoefenaar overeenkomstig artikel 695 van het Wetboek van Vennootschappen in een schriftelijk verslag over het fusievoorstel inzonderheid moet verklaren of de ruilverhouding naar zijn mening al dan niet redelijk is; dat de beroepsbeoefenaar in staat moet zijn om zich hierover een oordeel te vormen; dat de methoden volgens dewelke de ruilverhouding is vastgesteld kunnen ontbreken in het fusie- of splitsingsvoorstel dan wel in de verslagen van de bestuursorganen van elk van de bij de verrichting betrokken vennootschappen; dat het bestuursorgaan conform arti-

kel 694 van het Wetboek van Vennootschappen kan verzaken aan het verslag dat hij moet opstellen; dat de beroepsbeoefenaar gerechtigd is te verlangen dat hem alle ophelderingen en inlichtingen worden verstrekt; dat, indien de methoden volgens dewelke de ruilverhouding niet worden vermeld, of indien het bestuursorgaan conform voormeld artikel 694 heeft verzaakt aan het verslag en de nodige ophelderingen en inlichtingen niet op afdoende wijze heeft verstrekt, de beroepsbeoefenaar om een schriftelijke bevestiging moet verzoeken omtrent de methoden volgens dewelke de voorgestelde ruilverhouding is vastgesteld; dat de beroepsbeoefenaar bij gebreke aan een schriftelijke bevestiging niet beschikt over voldoende en geschikte informatie om zich een oordeel te vormen en zich niet kan uitspreken over de redelijkheid van de ruilverhouding;

Dat, indien de beroepsbeoefenaar in staat is zich een oordeel te vormen over de redelijkheid van de ruilverhouding, de wet enkel een verklaring zonder voorbehoud of een afkeurende verklaring toelaat; dat hieruit voortvloeit dat, in het geval dat de beroepsbeoefenaar een van materieel belang zijnde onzekerheid identificeert die hem niet in staat stelt een oordeel zonder voorbehoud tot uitdrukking te brengen, of die leidt tot een voorbehoud zodanig dat afbreuk zou gedaan worden aan de draagwijdte van de verklaring zonder voorbehoud, de beroepsbeoefenaar enkel een afkeurende verklaring kan tot uitdrukking brengen;

Dat de twee voorgaande overwegingen eveneens gelden in het kader van splitsing van vennootschappen;

Heeft de Raad van het IBR de ontwerpnorm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen aangenomen op zijn zitting van 13 december 2013, die de normen van 6 december 2002 vervangt;

Heeft de Raad van het IAB de ontwerpnorm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen goedgekeurd op zijn zitting van 10 december 2013, die de normen van 2 december 2002 vervangt.

1. Inleiding

1.1. Toepassingsgebied

Onderhavige norm is van toepassing op de fusie- en splitsingsverrichtingen van handelsvennootschappen of van vennootschappen die de rechtsvorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen, alsook op de ermee gelijkgestelde verrichtingen, bedoeld in Boek XI W.Venn. betreffende de herstructurering van vennootschappen, evenals op de oprichting via fusie of via holding van een Europese vennootschap (SE) bedoeld in Boek XV (art. 878 tot 889) W. Venn. en op de oprichting via fusie van een Europese coöperatieve vennootschap (SCE) bedoeld in Boek XVI (art. 954 tot 959) W.Venn.

1.1.1. De verrichtingen die bedoeld worden door paragraaf 1.1 zijn de (grensoverschrijdende) fusie door overneming en de (grensoverschrijdende) fusie door oprichting van een nieuwe vennootschap, alsook de splitsing door overneming, de splitsing door oprichting van nieuwe vennootschappen of door combinatie van deze twee methoden en de met fusie of splitsing gelijkgestelde verrichtingen.

1.1.2. Geen verslag van een beroepsbeoefenaar in toepassing van onderhavige norm is vereist in de door artikel 676 van het Wetboek van Vennootschappen met de fusie van vennootschappen gelijkgestelde verrichtingen (fusie na vereniging van alle aandelen in één hand) en evenmin bij een splitsing, wanneer alle vennoten en alle houders van effecten waaraan stemrecht in de algemene vergadering is verbonden, daarvan hebben afgezien bij een uitdrukkelijke stemming in de algemene vergadering die over de deelneming aan de splitsing moet beslissen (art. 731, § 1, laatste lid W.Venn.). In dit geval is het revisoraal verslag over de inbreng in natura verplicht (behoudens in het geval van fusie na vereniging van alle aandelen in één hand).

In onderhavige norm wordt onder beroepsbeoefenaar verstaan hetzij de commissaris, hetzij, wanneer er geen commissaris is, een bedrijfsrevisor ingeschreven in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren of een accountant ingeschreven op het tableau van de externe accountants van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten.

Indien alle vennoten en houders van andere effecten waaraan stemrecht is verbonden van alle vennootschappen die aan de fusie of splitsing deelnemen hiermee hebben ingestemd, is geen schriftelijk verslag over het fusievoorstel of het

splitsingsvoorstel door de beroepsbeoefenaar vereist (art. 695, § 1, laatste lid, 708, laatste lid, 731, § 1, laatste lid en 746, zesde lid W.Venn.).

Indien alle vennoten in elk bij de grensoverschrijdende fusie betrokken vennootschap hiermee hebben ingestemd, is noch het onderzoek van het gemeenschappelijk voorstel voor een grensoverschrijdende fusie door de beroepsbeoefenaar, noch het verslag over het fusievoorstel door de beroepsbeoefenaar vereist (art. 772/9, § 3 W.Venn.).

1.1.3. De fusie en de splitsing kunnen betrekking hebben op vennootschappen met een verschillende rechtsvorm, zonder dat voorafgaandelijk wordt overgegaan tot een wijziging van de rechtsvorm van één van de vennootschappen teneinde de rechtsvorm in overeenstemming te brengen. Volgens de mening van de Raden van de Instituten is het opstellen van een tussentijdse staat en de controleopdracht naar aanleiding van de wijziging van de rechtsvorm (art. 776 en 777 W.Venn.) in dit specifieke geval niet toepasselijk.

1.1.4. Wanneer het doel van de overnemende vennootschap dient te worden gewijzigd, dan moet deze wijziging plaatsvinden onmiddellijk na het besluit tot fusie volgens de regels van aanwezigheid en meerderheid door het Wetboek van Vennootschappen vereist. Het artikel 701, eerste lid W.Venn bevat geen verwijzing naar het artikel 559 W.Venn.¹ Volgens de mening van de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren is het opstellen van een tussentijdse staat en de controleopdracht naar aanleiding van de wijziging van het doel van de vennootschap bijgevolg in dit specifieke geval niet toepasselijk.

1.1.5. De fusie- en splitsingsprocedure bepaalt dat, indien een schriftelijk verslag over respectievelijk het fusievoorstel of het splitsingsvoorstel werd opgesteld door de beroepsbeoefenaar, de betrokken vennootschappen niet onderworpen zijn aan de wettelijke controleformaliteiten van inbreng in natura (art. 695, § 2, 705, § 3, 731, § 2, 742, § 3 en 772/9, § 1, laatste lid W. Venn.). Ingeval er een beroep wordt gedaan op de vrijstelling van het opstellen van een schriftelijk verslag over respectievelijk het fusievoorstel of het splitsingsvoorstel, zijn de artikelen 219, 313, 395, 423, 444 en 602 W.Venn. betreffende inbreng in natura terug van toepassing, met inbegrip van de eventuele uitzonderingen die ze bevatten.² Bijgevolg wordt het revisoraal verslag over de inbreng in natura verplicht indien geen schriftelijk verslag over respectievelijk het fusievoorstel of het splitsingsvoorstel werd opgesteld door de beroepsbeoefenaar, behoudens de uitzonderingen begrepen in de artikelen 219, § 2, 313, § 2, 395, § 2, 423, § 4, 444, § 2 en 602, § 2 W.Venn.

In elk geval zijn de normen van het IBR inzake de controle van inbreng en quasi-inbreng niet toepasselijk in de procedures die door onderhavige norm worden bedoeld.

1.1.6. Indien, in de naamloze vennootschap, de verrichting leidt tot de uitgifte van aandelen zonder vermelding van nominale waarde beneden de fractiewaarde van de aandelen van de overnemende vennootschap, vloeit de informatie die vereist is door het artikel 582 W. Venn., natuurlijk voort uit het fusievoorstel en de ermee samenhangende verslagen. De formaliteiten die in deze bepaling zijn voorzien, zijn niet van toepassing (art. 699, § 2 W.Venn.).

1.2. Voorwerp van de opdracht

De opdracht van de beroepsbeoefenaar, belast met het opstellen van het verslag, vermeld in de artikelen 695, 708, 731, 746 en 772/9 W. Venn., bestaat erin na te gaan of de in het fusie- of splitsingsvoorstel opgenomen inlichtingen en desgevallend in de verslagen van de bestuursorganen, de algemene vergadering toelaten om de beslissing met volkomen kennis van zaken te nemen, en inzonderheid te verklaren in welke mate de ruilverhouding van de aandelen redelijk is vanuit het standpunt van de aandeelhouders of de vennoten van de vennootschap aan wie hij verslag uitbrengt.

¹ Voor de NV; art. 287 W.Venn. (BVBA); art. 413 W.Venn. (CVBA).

² Er dient te worden opgemerkt dat de verkrijging binnen de wettelijke termijn van het fiscaal certificaat bedoeld in art. 442bis WIB, zoals vermeld in de normen inzake controle van inbreng in natura en quasi-inbreng van het IBR, evenals de verkrijging binnen de wettelijke termijn van het attest vereist door art. 93undecies B WBTW en het certificaat bij overdracht van een handelsfonds inzake RSZ, hier niet van toepassing zijn (cf. art. 442bis, § 4 WIB, art. 93undecies B, § 4 WBTW en art. 41quinquies wet 27 juni 1969).

1.2.1. De opdracht van de beroepsbeoefenaar kan niet los gezien worden van de globale context van de verrichting. Hij moet aandacht hebben voor het geheel van de elementen die de fusie of de splitsing rechtvaardigen of die de beslissing van de algemene vergadering kunnen beïnvloeden. Hij moet rekening houden met alle inlichtingen die in het fusievoorstel vermeld worden, maar eveneens met andere gegevens die ter kennis worden gebracht van de aandeelhouders en de vennoten van alle betrokken vennootschappen.

1.2.2. De beroepsbeoefenaar richt zijn verslag tot de algemene vergadering van de vennootschap die hem de opdracht gegeven heeft. Hij licht de aandeelhouders of vennoten van deze vennootschap in over elk element dat nadeel zou kunnen berokkenen aan de belangen van allen of van een deel onder hen.

Wanneer dezelfde persoon belast wordt om verslag uit te brengen aan de algemene vergaderingen van verscheidene van de vennootschappen, dan zal hij er normalerwijze de voorkeur aan geven om zijn standpunt in één coherent oordeel, opgenomen in de onderscheiden verslagen, en gericht aan de algemene vergaderingen, op een gedetailleerde manier naar voren te brengen en ervoor te zorgen dat de voor- of nadelen toegekend aan de ene of de andere partij eruit blijken.

1.2.3. In toepassing van de artikelen 700, derde lid, 713, derde lid, 737, derde lid, 752, derde lid en 772/12 W.Venn., is de notaris ermee belast na onderzoek het bestaan en zowel de interne als de externe wettigheid te bevestigen van de rechtshandelingen en formaliteiten waartoe de vennootschap waarbij hij optreedt, gehouden is. Het is van belang dat de beroepsbeoefenaar, zodra het mogelijk is, contact opneemt met de notaris die optreedt voor dezelfde vennootschap. Wanneer de beroepsbeoefenaar, in het kader van de uitvoering van zijn normale werkzaamheden, kennis krijgt van vaststellingen die van belang zouden zijn voor het correcte verloop van de rechtshandelingen en formaliteiten, is het aangegeven dat hij deze vaststellingen onder de aandacht brengt van de notaris.

Wanneer hij wordt verzocht om advies te geven over het fusie- of splitsingsvoorstel, zal de beroepsbeoefenaar de partijen aanraden om dit voorstel door de notaris te laten opstellen of te laten nazien en neerleggen.

1.3. Deontologische aspecten

De beroepsbeoefenaar die een opdracht aanvaardt in het raam van een fusie- of splitsingsverrichting, moet beschikken over de bekwaamheid, de medewerking en de tijd, vereist om deze opdracht goed uit te voeren. Wanneer verschillende beroepsbeoefenaars optreden bij eenzelfde verrichting, moeten zij elkaar de conclusie mededelen van hun onderzoek vóór zij hun verslag opstellen.

1.3.1. Het verslag over een fusie- of splitsingsverrichting moet worden opgesteld door de commissaris van de vennootschap indien er één is. Wanneer elk van de betrokken vennootschappen een eigen commissaris heeft, moet iedere commissaris verslag uitbrengen aan de algemene vergadering die hem heeft benoemd.

Wanneer geen commissaris is benoemd, of in het uitzonderlijke geval waarin de commissaris een wettige reden zou hebben om van de opdracht af te zien, mag het verslag opgesteld worden door een bedrijfsrevisor of door een accountant ingeschreven op de ledenlijst van de externe accountants, die daartoe speciaal wordt aangesteld door het bestuursorgaan.

1.3.2. Het verdient aanbeveling een opdrachtbrief te laten ondertekenen door elke vennootschap die een beroep doet op de beroepsbeoefenaar waarin, met naleving van de wettelijke regels, de modaliteiten worden vastgelegd voor de tussenkomst van de beroepsbeoefenaar. Het betreft onder meer de wijze van berekening en van betaling van de honoraria, de termijn voor de neerlegging van het verslag of de verslagen, alsook de eventuele bijkomende taken die verder reiken dan wat wettelijk is voorgeschreven.

Het is eveneens aanbevolen om in de opdrachtbrief volgende vermeldingen op te nemen:

- de vennootschap heeft voor de uitvoering van de opdracht geen andere beroepsbeoefenaar gecontacteerd;
- de vennootschap moet, overeenkomstig de wet, aan de beroepsbeoefenaar alle inlichtingen en verklaringen die vereist zijn voor de uitvoering van zijn opdracht, mededelen, en hem toelaten om de nodige controles te doen en om aan de beroepsbeoefenaar die dezelfde opdracht vervult bij één van de andere betrokken vennootschappen, de inlichtingen mede te delen;
- het bestuursorgaan zal desgevallend te gepasten tijde zijn ontwerpverslag aan de beroepsbeoefenaar overmaken;
- het bestuursorgaan is op de hoogte van het feit dat meerdere waarderingsmethoden moeten in overweging genomen worden.

1.3.3. De beroepsbeoefenaar mag een opdracht in het raam van een fusie of splitsing niet aanvaarden of verderzetten, indien hij niet de zekerheid heeft zijn oordeel in volledige onafhankelijkheid tegenover de betrokken partijen te kunnen uitdrukken.³

1.3.4. Het is wenselijk dat de beroepsbeoefenaars tijdens de duur van hun opdracht inzage krijgen in de informatie, die relevant is voor de uitvoering van hun respectieve opdracht. Wanneer, om welke reden ook, de mogelijkheid tot inzage geweigerd of beperkt wordt, dan moet de beroepsbeoefenaar vragen dat deze weigering of beperking schriftelijk ter kennis wordt gebracht. Hij moet de andere beroepsbeoefenaar daarover inlichten en, indien de beroepsbeoefenaar niet tevens benoemd is als commissaris van de vennootschap, samen de mogelijkheid overwegen om te weigeren de opdracht verder te zetten, indien de beperking niet op aanvaardbare wijze wordt verantwoord, of indien ze de goede uitvoering van de opdracht door de beroepsbeoefenaar in de weg staat.

De inzagemogelijkheid doet niets af aan het recht van elke beroepsbeoefenaar om rechtstreeks bij elk van de betrokken vennootschappen alle verklaringen of informatie op te vragen en alle onderzoeken te doen die hem nodig lijken.

1.3.5. Wanneer de door de wet vereiste verslagen in de bij de fusie of splitsing betrokken vennootschappen door verschillende beroepsbeoefenaars moeten worden opgesteld, dan moeten die personen:

- a) zo snel mogelijk contact opnemen met elkaar;
- b) elkaar wederzijds de conclusies mededelen van hun onderzoeken vóór zij hun verslag neerleggen;
- c) geen kritiek op elkaars verslagen en conclusies formuleren zonder voorafgaandelijk de andere beroepsbeoefenaar te hebben ingelicht en hem te hebben medegedeeld over welke punten er een meningsverschil bestaat.

Wanneer de vennootschappen schriftelijk in de samenwerking hebben toegestemd (zie *supra* 1.3.4.), moeten de beroepsbeoefenaars de redelijke vragen die zij aan elkaar richten, beantwoorden.

1.3.6. De commissaris zal de algemene vergadering bijwonen die moet beraadslagen op grond van een door hem opgesteld verslag, tenzij hij om een wettige reden verhinderd zou zijn (art. 538⁴ en 540, tweede lid⁵ W. Venn.).

Het verdient aanbeveling dat de bedrijfsrevisor of de extern accountant die een verslag over een fusie- of een splitsingsvoorstel opstelt, op dezelfde manier handelt, met toelating van de algemene vergadering, wanneer de kenmerken van de verrichting van aard zijn om in de algemene vergadering te leiden tot discussies over de financiële aspecten van de verrichting.

2. Controlewerkzaamheden

2.1. Voorafgaande werkzaamheden

Vooraleer de beroepsbeoefenaar zijn werkprogramma opstelt, dient hij kennis te nemen van de essentiële kenmerken van de voorgenomen verrichting. De voorafgaande werkzaamheden omvatten de aspecten van algemene kennis van de betrokken vennootschappen en de identificering van de doelstellingen van de verrichting, alsook van de omstandigheden waarin de verrichting plaatsvindt.

2.1.1. De te verzamelen informatie over de vennootschappen omvat ten minste:

- de statutaire documenten;
- de identificering van de bestuursorganen;
- de kapitaalstructuur, met een bijzondere aandacht voor de rechten die verbonden zijn aan de diverse soorten van aandelen die het maatschappelijk kapitaal al dan niet vertegenwoordigen;

³ Als voorbeeld hiervan kan worden verwezen naar de situatie waarbij de beroepsbeoefenaar een betekenisvolle invloed heeft uitgeoefend, als werknemer of onafhankelijke medewerker, op de informatie die het voorwerp uitmaakt van de opdracht. Dit is met name het geval indien zijn kantoor heeft bijgedragen aan het bijhouden van de boekhouding of aan het opstellen van de jaarrekening.

⁴ Voor de NV; art. 272 W.Venn. (BVBA); art. 412 W.Venn. (CVBA).

⁵ Voor de NV; art. 274, tweede lid W.Venn. (BVBA); art. 412, tweede lid W.Venn. (CVBA).

- de jaarrekening en andere financiële informatie;
- de informatie over de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de vennootschappen;
- de specifieke kenmerken en omstandigheden van de economische activiteit (bijv. één enkele klant, milieuproblematiek enz.) en van de sector.

2.1.2. De identificering van de verrichting houdt in dat de beroepsbeoefenaar kennis neemt van het fusievoorstel, en dat hij met de ondernemingsverantwoordelijken de exacte draagwijdte van de daarin vervatte informatie in detail bespreekt.

De beroepsbeoefenaar moet desgevallend beschikken over de verslagen – eventueel de ontwerpverslagen – die de bestuursorganen van elk van de bij de verrichting betrokken vennootschappen opstellen. Die verslagen bevatten inderdaad fundamentele inlichtingen, waarmee de beroepsbeoefenaar in elk geval rekening moet houden:

- een uiteenzetting van de stand van het vermogen van de betrokken vennootschappen;
- de toelichting en de verantwoording, uit een juridisch en economisch oogpunt, van de wenselijkheid, de voorwaarden en de wijze waarop de verrichting zal geschieden en de gevolgen ervan;
- de ruilverhouding van de aandelen: de methoden volgens dewelke de ruilverhouding is vastgesteld, het betrekkelijke gewicht dat aan deze methoden wordt gehecht, de waardering waartoe elke methode leidt en de moeilijkheden die zich eventueel hebben voorgedaan bij de vaststelling van de ruilverhouding.

De beroepsbeoefenaar verzoekt het bestuursorgaan om een schriftelijke toelichting met betrekking tot de methoden volgens welke de ruilverhouding van de aandelen is vastgesteld in de volgende gevallen:

- indien hij vaststelt dat de methoden volgens welke de ruilverhouding is vastgesteld, worden vermeld noch in het fusie- of splitsingsvoorstel, noch in de in alinea 2 vermelde verslagen – eventueel de ontwerpverslagen mits deze naderhand worden bevestigd in een definitief verslag – die de bestuursorganen van elk van de bij de verrichting betrokken vennootschappen opstellen; of
- bij gebreke aan voormelde verslagen⁶; of
- indien hij van het bestuursorgaan omtrent de methoden volgens dewelke de ruilverhouding is vastgesteld niet op afdoende wijze de door hem gevraagde vereiste ophelderingen en inlichtingen heeft verkregen.

Indien geen schriftelijke toelichting van het bestuursorgaan kan worden bekomen, bevindt de beroepsbeoefenaar zich in de onmogelijkheid om inzonderheid te verklaren of de ruilverhouding naar zijn mening al dan niet redelijk is. Onverminderd paragraaf 3.3.4., zal de beroepsbeoefenaar, in deze omstandigheden, normaliter in zijn verslag verklaren dat hij niet in staat is zich uit te spreken of de ruilverhouding al dan niet redelijk is behalve in evidente gevallen, zoals bijvoorbeeld bij een splitsing door oprichting van een nieuwe vennootschap/nieuwe vennootschappen waar de ruilverhouding één op één is. In dergelijk geval dient de beroepsbeoefenaar in zijn conclusie de redenen aan te geven van de onmogelijkheid te verklaren of de ruilverhouding al dan niet redelijk is.

In voorkomend geval, kan de beroepsbeoefenaar, die niet benoemd is als commissaris van de betrokken vennootschap, afzien van het voortzetten van de opdracht, na de betrokken vennootschap hiervan voorafgaandelijk te hebben ingelicht.

2.1.3. De beroepsbeoefenaar neemt contact op met de beroepsbeoefenaar die, in voorkomend geval, belast is met dezelfde opdracht in de andere betrokken vennootschappen, alsook met de notaris(sen) die zal (zullen) optreden.

Hij zal trachten de ontwerpstatuten of het ontwerp van statutenwijziging te bekomen, en hij zal onder meer bijzondere aandacht besteden aan de clausules die betrekking hebben op het kapitaal en de rechten van de verschillende aandelensoorten die al dan niet het kapitaal vertegenwoordigen, alsook aan de mogelijke goedkeuringsclausules.

2.1.4. De commissaris moet zich ervan vergewissen dat alle documenten die aan de vennoten zijn medegegeeld (fusievoorstel, desgevallend het verslag van het bestuursorgaan ...) binnen de opgelegde termijnen door de Vennootschap

⁶ Namelijk indien alle vennoten en houders van andere effecten waaraan stemrecht is verbonden in elke bij de fusie of de splitsing betrokken vennootschap daarvan hebben afgezien.

penwet het Wetboek van Vennootschappen aan de leden van de ondernemingsraad zijn overgemaakt (art. 2 KB 27 november 1973).

2.2. Werkprogramma

De beroepsbeoefenaar voert zijn opdracht uit volgens een gepast werkprogramma, dat betrekking heeft op alle bij de fusie- of splitsingsverrichting betrokken vennootschappen. Dit programma houdt rekening met de samenwerking die, overeenkomstig onderhavige norm, moet plaatsvinden tussen de beroepsbeoefenaars.

2.2.1. Het werkprogramma moet betrekking hebben op alle bij de verrichting betrokken vennootschappen. Wanneer verschillende beroepsbeoefenaars in de diverse vennootschappen zijn benoemd, kan elk van hen steunen op de werkzaamheden van de andere, mits hij heeft kunnen nagaan dat die werkzaamheden gepast zijn.

Onverminderd het bepaalde in paragraaf 1.3.5., verdient het aanbeveling dat de beroepsbeoefenaars elkaar hun werkdocumenten zouden laten inzien. Indien er twijfel rijst nopens de gepastheid van de uitgevoerde controles, kan elke beroepsbeoefenaar, met inachtneming van de regels van de confraterniteit, verzoeken bijkomende werkzaamheden te laten uitvoeren door de andere beroepsbeoefenaar of beslissen zelf bijkomend onderzoek op stukken of rekeningen uit te voeren.

2.2.2. Het werkprogramma betreffende een fusie- of splitsingsverrichting omvat ten minste de volgende elementen, rekening houdend met het gebruik van de werkzaamheden van de betrokken beroepsbeoefenaars:

- controle van de vermogenspositie van de bij de verrichting betrokken vennootschappen; deze controle moet de werkzaamheden omvatten die voldoende zijn om een redelijke toepassing van de waarderingsmethoden te verantwoorden;
- verzameling en controle van alle gegevens die met het oog op de waardering van de betrokken vennootschappen nodig zijn, meer bepaald ook van de resultatenrekeningen;
- relevante analyse van de waarderingsmethoden;
- analyse van de ruilverhouding van de aandelen van de betrokken vennootschappen;
- beoordeling van de informatie opgenomen in de stukken die medegedeeld werden of moeten worden aan de algemene vergaderingen;
- opstelling van het verslag.

Het werkprogramma moet niet definitief zijn uitgewerkt bij het begin van de werkzaamheden. Het zal aangepast worden aan de vaststellingen die uit de controle voortvloeien, alsook aan de mogelijke wijzigingen die de partijen aan de verrichting aanbrenge.

2.2.3. Indien de beroepsbeoefenaar dit noodzakelijk acht, kan hij het bestuursorgaan, in voorkomend geval, bij het beëindigen van de werkzaamheden om een specifieke schriftelijke bevestiging verzoeken omtrent welbepaalde te verduidelijken punten, die nog niet eerder door het bestuursorgaan werden bevestigd.

2.3. Werkdocumenten

Bij de uitvoering van zijn opdracht verkrijgt de beroepsbeoefenaar alle stukken en economische gegevens die hij onontbeerlijk voor zijn controle acht betreffende:

- **de waardering van de betrokken vennootschappen;**
- **de analyse van de ruilverhouding;**
- **de andere informatie van het fusie- of splitsingsvoorstel.**

2.3.1. Het controledossier moet minstens volgende gegevens bevatten:

- het fusie- of splitsingsvoorstel;
- de financiële overzichten die voor de waardering van de bij de verrichting betrokken vennootschappen werden gebruikt (met inbegrip van de waarderingsregels);
- in voorkomend geval, de tussentijdse staat bedoeld in de artikelen 697, § 2, 5°, 710, § 2, 5°, 733, § 2, 5°, 748, § 2, 5° en 772/10, § 2, 5° W.Venn.;

- bewijskrachtig materiaal dat de gegevens die als grondslag voor de berekening van de ruilverhouding werden gebruikt, meer in het bijzonder documentatie die de aangepaste controle van de financiële overzichten onderbouwt;
- de nodige inlichtingen betreffende de onderlinge afstemming van de waarderingsmethoden die door beide vennootschappen met het oog op de vaststelling van de ruilverhouding werden gebruikt;
- informatie betreffende elke belangrijke wijziging in het vermogen, die zich tussen de datum van de opstelling van de financiële overzichten die voor de waardering werden gebruikt en de datum van de verslaglegging door de beroepsbeoefenaar, heeft voorgedaan;
- de informatie vereist door de andere verplichte vermeldingen in het fusie- of splitsingsvoorstel;
- desgevallend⁷, de schriftelijke bevestiging van het bestuursorgaan aangaande de methoden volgens welke de ruilverhouding van de aandelen is vastgesteld.

2.4. Economische waardering van de betrokken vennootschappen

Alvorens hij een oordeel geeft over de ruilverhouding, moet de beroepsbeoefenaar op gepaste wijze de financiële overzichten en de andere informatie die aan de waardering van de betrokken vennootschappen ten grondslag liggen, controleren. Vervolgens zal hij de relevantie van de waarderingsmethoden onderzoeken aan de hand van een beoordeling van de gekozen methoden, het betrekkelijk gewicht dat bij de vaststelling van de in aanmerking genomen waarde aan deze methoden is gehecht en de wijze waarop die werden toegepast.

2.4.1. De beroepsbeoefenaar moet de waarderingsmethoden die door elk van de betrokken vennootschappen werden weerhouden, identificeren, en zich ervan vergewissen dat die methoden aanvaardbaar zijn. Vervolgens zal hij de informatiegegevens identificeren die voor de toepassing van elk van die methoden nodig zijn.

In zijn verslag worden de toegepaste methoden op een gepaste wijze omschreven, teneinde elke verwarring over de waarderingsmethoden te vermijden.

2.4.2. De beroepsbeoefenaar moet nagaan of elke waarderingsmethode in het gegeven geval past en of er geen andere methode meer aangewezen is.

Een waarderingsmethode zal in principe aanvaardbaar zijn, wanneer zij in de wetenschappelijke of beroepsliteratuur algemeen wordt aanvaard, of wanneer zij voor het voorliggend geval in het bijzonder is geschikt en vanuit bedrijfseconomisch standpunt terdege is verantwoord.

De waarderingsmethoden moeten geschikt zijn voor de betrokken ondernemingen, met het oog op het bereiken van de meest relevante ruilpariteit. Bij de beoordeling van die keuze zal de beroepsbeoefenaar vooral oog hebben voor de vergelijkbaarheid van de waarderingsmethoden.

2.4.3. De beroepsbeoefenaar moet zich ervan vergewissen of de waarderingsmethoden die de bestuursorganen van de betrokken vennootschappen hebben weerhouden, correct worden toegepast overeenkomstig hetgeen hierna in 2.4.4. en 2.4.5. wordt bepaald.

2.4.4. Wanneer de beroepsbeoefenaar de correcte toepassing nagaat van een waarderingsmethode, die gebaseerd is op historische boekhoudgegevens, dan zal hij zijn controles toespitsen op de betrouwbaarheid van de financiële overzichten van elk van de betrokken vennootschappen. Zo mogelijk, zal hij steunen op de werkzaamheden van andere beroepsbeoefenaars die bij de controleprocedures zijn betrokken.

Om de vergelijkbaarheid tussen de respectieve waarden van de vennootschappen te waarborgen:

- a) moeten de methoden voor het aanpassen aan het huidige prijspeil van de historische kosten homogeen zijn in de betrokken vennootschappen;
- b) zullen, indien noodzakelijk, aanpassingen van boekhoudkundige gegevens moeten worden uitgevoerd. In dit verband kan onder meer rekening gehouden worden met de verschillen die voortvloeien uit verschillende waarderingsregels, uit de toepassing van het voorzichtigheidsbeginsel, of uit de wijze waarop de latente belastingen werden behandeld;

⁷ Ingeval de methoden volgens welke de ruilverhouding is vastgesteld, worden vermeld noch in het fusie- of splitsingsvoorstel, noch desgevallend in de verslagen – eventueel de ontwerpverslagen – die de bestuursorganen van elk van de bij de verrichting betrokken vennootschappen opstellen.

- c) moet de waardering op basis van het vermogen uitgaan van globaal homogene grondslagen die zowel met de belangen van de minderheidsaandeelhouders rekening houden, als met de integratieprognoses van de gefuseerde eenheden in het nieuwe bedrijfsgeheel.

2.4.5. Wanneer met prognoses wordt gewerkt, moet de beroepsbeoefenaar de inlichtingen verzamelen betreffende de hypothesen die deze vooruitzichten onderbouwen. Hij moet nagaan of die hypothesen op voldoende wijze zijn uiteengezet en of zij niet kennelijk onredelijk of strijdig zijn met andere inlichtingen, die over het algemeen als waar worden aanzien.

Prospectieve methoden zijn aanvaardbaar, in de mate dat zij worden toegepast door een vennootschap die over voldoende nauwkeurige analytische of budgettaire gegevens beschikt.

Het eenvoudig lineair doortrekken van historische gegevens zonder verwerking, kan niet als een algemeen aanvaarde methode worden beschouwd. Toekomstige financiële gegevens, die aan de berekening ten grondslag liggen, kunnen evenmin meer dan een redelijke termijn bestrijken, zonder afbreuk te doen aan de actualisatiemethoden.

2.4.6. De beroepsbeoefenaar moet het betrekkelijke gewicht onderzoeken dat bij de vaststelling van de in aanmerking genomen waarde aan elke methode is gehecht. De bedoeling van dit onderzoek is te komen tot redelijke ruilverhoudingen zodat geen aandeelhouder in belangrijke mate kan worden benadeligd door deze ruilverhouding.

Wat de in overweging genomen waarderingsmethoden betreft, kunnen de partijen besluiten om slechts één methode toe te passen voor de berekening van de ruilverhouding, vanuit de overweging dat die methode de enige relevante is. De voorwaarden dienen op beperkende wijze te worden geïnterpreteerd, zodanig dat de oplossing eerder uitzonderlijk is.

Afhankelijk van de bijzondere situatie van elke vennootschap, kan de keuze van de methode en het betrekkelijke gewicht dat bij de berekening van de waarde wordt toegekend, van de ene tot de andere vennootschap verschillen. Men mag geen identieke methoden in de betrokken vennootschappen toepassen, wanneer de ruilverhouding die daar het resultaat van zou zijn, nadelig zou worden voor één van deze betrokken partijen (bijv. omwille van de samenstelling van haar vermogen).

2.4.7. De beroepsbeoefenaar moet alle betekenisvolle inlichtingen verkrijgen, ook van na de afsluitingsdatum van de financiële overzichten, die aan de berekening van de ruilverhouding ten grondslag liggen.

Wanneer zich een belangrijke wijziging in de activa en de passiva van het vermogen van één van de bij de verrichting betrokken vennootschappen voordoet tussen de datum van opstelling van het fusievoorstel en de datum van de algemene vergadering, dan moet het bestuursorgaan de aandeelhouders hiervan op de hoogte stellen overeenkomstig de artikelen 696, 709, 732 en 747 W.Venn. Vooraleer de beroepsbeoefenaar zijn verslag neerlegt, dient hij zich ervan te vergewissen dat het bestuursorgaan zich, in voorkomend geval, bewust is van de noodzaak om bepaalde gekende feiten mee te delen. Is dit niet het geval, dan brengt hij het bestuursorgaan schriftelijk op de hoogte. Bovendien gaat hij na in welke mate dit feit de relevantie van de ruilverhouding ernstig in het gedrang zou kunnen brengen; hij houdt rekening met de noodzaak om in zijn verslag een afkeurende verklaring tot uitdrukking te brengen.

2.4.8. Wanneer overeenkomstig de artikelen 697, § 2, 5°, 710, § 2, 5°, 733, § 2, 5°, 748, § 2, 5° en 772/10, § 2, 5° W.Venn. een tussentijdse staat wordt opgesteld, moet de beroepsbeoefenaar die staat nazien teneinde in zijn verslag een uitvoerige toelichting op te nemen, in het geval:

- a) uit die staat zou blijken dat de relevantie van de ruilverhouding na de datum van het fusievoorstel ernstig in het gedrang komt;
- b) die staat zou opgesteld zijn op een manier die de aandeelhouders aan wie hij wordt overhandigd, ernstig zou kunnen misleiden.

2.5. Analyse van de ruilverhouding en van het aantal uit te geven aandelen

De beroepsbeoefenaar moet nagaan of de ruilverhouding op een juiste manier is berekend op basis van de economische waardering van de betrokken vennootschappen, overeenkomstig hetgeen hoger is uiteengezet (2.4.), en zodanig dat de diverse soorten van aandelen op billijke wijze worden behandeld.

2.5.1. De beroepsbeoefenaar verkrijgt alle inlichtingen, die van aard zijn het door hem af te geven oordeel over de redelijkheid van de ruilverhouding van de aandelen, te steunen.

2.5.2. In functie van de economische waardering van de vennootschap, van het aantal bestaande aandelen en van de eraan verbonden rechten, moet aan elk aandeel een waarde worden toegekend met het oog op de vaststelling van de ruilverhouding.

2.5.3. Wanneer de beroepsbeoefenaar vaststelt dat er eigen aandelen in het vermogen van een overgenomen vennootschap of aandelen van een gefuseerde vennootschap in het vermogen van de andere vennootschap aanwezig zijn, moet hij nagaan of daarmee rekening werd gehouden bij het berekenen van de ruilverhouding. Inzonderheid kan er geen omwisseling plaatsvinden van de aandelen van de overnemende vennootschap tegen aandelen van de overgenomen vennootschap onder de voorwaarden bedoeld in de artikelen 703, § 2, 717, § 2, 740, § 2 en 756, § 2 W.Venn.

2.5.4. De beroepsbeoefenaar gaat na of het aantal door de overnemende of door de nieuwe vennootschap uit te geven aandelen precies overeenstemt met wat ten behoeve van de ruilverhouding is vereist. Hij vergewist zich ervan dat de beweging van de rekening kapitaal juist is berekend, door, in voorkomend geval, het onderscheid te maken tussen de soort aandelen en de specifieke rechten die eraan verbonden zijn.

De beroepsbeoefenaar moet nagaan of de verdeling gebeurt overeenkomstig de statutaire bepalingen van de betrokken vennootschappen, of, indien dit niet het geval is, of specifieke beslissingen voorgelegd worden aan de aandeelhouders (wijziging van de statuten, wijziging van de rechten verbonden aan de aandelen).

2.6. Controle van de overige inlichtingen

De beroepsbeoefenaar onderzoekt het fusie- of splitsingsvoorstel om uit te maken, enerzijds, of alle door de wet vereiste inlichtingen erin werden opgenomen, en anderzijds of die informatie strookt met de inlichtingen die hij bij de bestuursorganen van de betrokken vennootschappen heeft kunnen bekomen.

2.6.1. De beroepsbeoefenaar moet het volledige fusie- of splitsingsvoorstel aan een onderzoek onderwerpen. Hoewel de eerste verantwoordelijkheid inzake de naleving van de wettelijke formaliteiten bij de notaris ligt (zie *supra* 1.2.3.), mag zijn analyse niet beperkt blijven tot de gegevens die op de ruilverhouding betrekking hebben. Hij moet zich ervan vergewissen dat het geheel van de inlichtingen die krachtens respectievelijk de artikelen 693, 706 W. Venn. en 772/6 of 728 en 743 W. Venn. zijn vereist, op de juiste wijze is opgenomen en, wanneer dit niet het geval is, dient hij onmiddellijk de aandacht te vestigen van het bestuursorgaan dat hem de opdracht gegeven heeft en, in voorkomend geval, van de andere beroepsbeoefenaar, op de onvolledigheid of onnauwkeurigheid van het stuk.

Wanneer er een tegenstrijdigheid blijkt tussen het fusie- of splitsingsvoorstel en de inlichtingen waarover de beroepsbeoefenaar beschikt, moet deze bij alle betrokken vennootschappen navraag doen naar de juiste te weerhouden informatie. Indien die niet met het fusie- of splitsingsvoorstel overeenstemt, zal hij dat in zijn verslag vermelden. Dit onderzoek slaat zowel op de bij de wet voorgeschreven inlichtingen, als op de financiële inlichtingen die vrijwillig in het voorstel zouden opgenomen zijn.

De beroepsbeoefenaar moet zich er eveneens van vergewissen of, overeenkomstig de artikelen 693, laatste lid, 706, laatste lid, 719, laatste lid, 728, laatste lid, 743, laatste lid en 772/7, eerste lid W.Venn., het fusie- of splitsingsvoorstel door elke vennootschap die bij de fusie of de splitsing betrokken is, uiterlijk zes weken voor de algemene vergadering die over de fusie of splitsing moet besluiten, ter griffie van de rechtbank van koophandel waar haar respectievelijke maatschappelijke zetel is gevestigd werd neergelegd en bekendgemaakt bij uittreksel overeenkomstig artikel 74 W.Venn. of in de vorm van een mededeling overeenkomstig artikel 75 W.Venn., die een hyperlink bevat naar een eigen website.

2.6.2. Bij het onderzoek van een splitsingsvoorstel zal de beroepsbeoefenaar bijzondere aandacht besteden aan de nauwkeurige beschrijving van de aan elke verkrijgende vennootschap over te dragen activa- en passivabestanddelen, de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen, en de andere contractuele verplichtingen (zoals huurcontracten, personeel, verzekeringscontracten, leveringscontracten, concessies enz.), alsook aan de verdeling onder de aandeelhouders of vennoten van de te splitsen vennootschap van de aandelen van de verkrijgende vennootschappen, en aan het criterium waarop deze verdeling is gebaseerd. Indien hij twijfels heeft over het voldoende nauwkeurige karakter van de beschrijvingen en verdelingen van activa en passiva, is het aangewezen dat de beroepsbeoefenaar met de notaris contact opneemt, en het bestuursorgaan hierover inlicht. Het verslag van de beroepsbeoefenaar kan de onvolkomenheden van het splitsingsvoorstel niet vervangen.

Wanneer, naargelang de omstandigheden, de verdeling niet naar evenredigheid met de rechten van de aandeelhouders of vennoten in het kapitaal van de gesplitste vennootschap geschiedt, is het aangewezen dat hij er in zijn verslag aan herinnert dat de verrichting met éénparigheid van stemmen moet worden goedgekeurd (art. 736, § 5 en 751, § 5 W.Venn.).

Wanneer het splitsingsvoorstel geen residuaire clause (zodat elk element van het vermogen is toegescheiden) bevat, acht de beroepsbeoefenaar het nuttig om, op de wijze die volgens hem nodig is, het bestuursorgaan te herinneren aan de inhoud van de artikelen 729 en 744 W.Venn.

3. Inhoud van het verslag

3.1. Identificatie

De beroepsbeoefenaar vermeldt in zijn verslag, in algemene bewoordingen, de opdracht die hem is toevertrouwd, de verwijzing naar de aanstellingsdocumenten, de identificatie van de fusie- of splitsingsverrichting, alsook de wijze waarop hij de waardering van de betrokken vennootschappen en van de ruilverhouding heeft gecontroleerd.

3.1.1. Wat de identificatie van de fusie- of splitsingsverrichting betreft, vermeldt de beroepsbeoefenaar onder meer:

- a) de identificatie van de betrokken vennootschappen (maatschappelijke benaming, maatschappelijke zetel, ondernemingsnummer enz.);
- b) de verwijzing naar het fusie- of splitsingsvoorstel met vermelding van de datum van neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel door elk van de betrokken vennootschappen;
- c) de ruilverhouding die voor de aandelen van de betrokken vennootschappen in het bedoelde fusie- of splitsingsvoorstel wordt voorgesteld.

3.1.2. De beroepsbeoefenaar moet toelichten op welke wijze hij zijn controlewerkzaamheden heeft verricht, alsook de moeilijkheden waarmee hij in de uitvoering van zijn opdracht werd geconfronteerd.

Hij verwijst naar onderhavige norm, en vermeldt in welke mate hij voor de uitvoering van zijn controles met andere beroepsbeoefenaars heeft samengewerkt.

De beroepsbeoefenaar ziet erop toe dat hij, desgevallend, in het bezit komt van het ontwerpverslag van het bestuursorgaan van de verschillende betrokken vennootschappen binnen een termijn die voldoende is om zijn opdracht goed uit te voeren.

3.1.3. De beroepsbeoefenaar vermeldt of de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de bij de verrichting betrokken vennootschappen hem in staat heeft gesteld zich een oordeel te vormen over de degelijkheid van de financiële bescheiden die aan de waarderingen ten grondslag liggen.

Ingeval er aanzienlijke leemten zijn, alsook in geval van een vastgestelde betekenisvolle inbreuk op de boekhoudwet en de uitvoeringsbesluiten, die de verrichting beïnvloeden, dient de beroepsbeoefenaar in zijn verslag een afkeurende verklaring tot uitdrukking te brengen. De vaststelling van inbreuken op andere wetgevingen zal de beroepsbeoefenaar ertoe brengen om de weerslag van de onregelmatigheden op de verrichting te beoordelen. Hij zal ermee rekening houden in de formulering van zijn verklaring over de ruilverhouding.

3.1.4. In het begin van zijn verslag duidt de beroepsbeoefenaar alle andere moeilijkheden aan waarmee hij bij de uitvoering van zijn opdracht geconfronteerd werd, onder meer de problemen die te maken zouden hebben met een beperking van de toegang tot de informatie.

3.2. Beoordeling van de waarderingmethoden

In het tweede deel van zijn verslag moet de beroepsbeoefenaar de voornaamste gegevens toelichten die betrekking hebben op de financiële positie van de betrokken ondernemingen, de voor de waardering toegepaste methoden, hun betrekkelijke gewicht in de berekening van de waarde, alsook zijn oordeel over de gepastheid van die methoden in het gegeven geval.

3.2.1. In het hoofdstuk betreffende de waarderingmethoden, maakt de beroepsbeoefenaar een afzonderlijke analyse van de financiële positie van elk van de betrokken vennootschappen (zie paragraaf 1.3.5.).

3.2.2. De bestuursorganen van de betrokken vennootschappen moeten bepalen welke methoden voor de waardering van de vennootschappen en voor de vaststelling van de ruilverhouding worden aangewend, behoudens indien zij zijn vrijgesteld van de opstelling van een schriftelijk verslag (fusie na vereniging van alle aandelen in één hand) of indien alle vennoten en houders van andere effecten waaraan stemrecht is verbonden in elke bij de fusie of de splitsing betrokken vennootschap daarvan hebben afgezien. Die methoden moeten worden toegelicht en verantwoord in het verslag dat die bestuursorganen afzonderlijk opstellen. In zijn verslag moet de beroepsbeoefenaar eraan herinneren welke methoden werden toegepast.

3.2.3. De beroepsbeoefenaar moet verklaren of de weerhouden waarderingsmethoden gepast zijn in het gegeven geval. In voorkomend geval, verduidelijkt hij dat de waarderingsaanpassingen, vereist met het oog op de vergelijkbaarheid, leiden tot een redelijke ruilverhouding.

Wanneer met prognoses wordt gewerkt, moet de beroepsbeoefenaar verklaren of de gebruikte methoden aanvaardbaar zijn, en of de weerhouden hypothesen niet kennelijk onredelijk of tegenstrijdig zijn met andere inlichtingen die algemeen als waar worden aanzien.

3.2.4. De beroepsbeoefenaar moet verklaren in welke mate de gebruikte waarderingsmethoden theoretisch aanvaardbaar zijn, alsook aanvaardbaar in het gegeven geval dat hij onderzoekt.

Voor elk van de gebruikte methoden, duidt hij de waarde van de onderneming aan die eruit voortvloeit. Hij vermeldt eveneens de waarde die voortvloeit uit de weging tussen de verschillende methoden.

3.2.5. De beroepsbeoefenaar moet een afkeurende verklaring tot uitdrukking brengen ten aanzien van de waarderingsmethoden wanneer één of meerdere van de methoden als onaanvaardbaar worden beschouwd, of wanneer zij op niet correcte wijze werden toegepast of werden toegepast onder omstandigheden die niet van aard zijn om de vergelijkbaarheid te waarborgen.

Indien de vergelijkbaarheid van de waarderingswijzen tussen de twee vennootschappen ernstig in het gedrang gebracht is, moeten in het verslag van de beroepsbeoefenaar de oorzaken van het gebrek aan vergelijkbaarheid, hun verantwoording, alsook de gevolgen ervan op de ruilverhouding worden vermeld. Indien van de verscheidene waarderingsmethoden, slechts één methode in de verslagen van de bestuursorganen wordt weerhouden, dan is de beroepsbeoefenaar er niet toe gehouden om een afkeurende verklaring tot uitdrukking te brengen, wanneer hij oordeelt dat geen enkele andere methode tot redelijke waarderingswijzen zou leiden.

3.3. Analyse van de ruilverhouding

De beroepsbeoefenaar moet in zijn verslag de berekeningswijze van de ruilverhouding toelichten, teneinde vast te stellen in welke mate die redelijk is.

3.3.1. De beroepsbeoefenaar moet in zijn verslag de waarde toelichten die aan de aandelen van elk van de betrokken vennootschappen werd toegekend, alsook het aantal door de overnemende of door de nieuw opgerichte vennootschap uit te geven aandelen.

3.3.2. Opdat de ruilverhouding redelijk zou zijn:

- a) stoelt de ruilverhouding op ondernemingswaarden, berekend volgens vergelijkbare grondslagen. Indien de in de verschillende betrokken vennootschappen toegepaste methoden niet dezelfde zijn of niet op dezelfde wijze worden toegepast, zal de beroepsbeoefenaar toelichten in welke mate deze afwijking verantwoord is door feitelijke omstandigheden. Indien die verantwoording naar de mening van de beroepsbeoefenaar niet aanvaardbaar is, brengt hij een afkeurende verklaring ten aanzien van de redelijkheid van de ruilverhouding tot uiting.
- b) eerbiedigt de ruilverhouding op rechtvaardige wijze de rechtmatige belangen van de meerderheids- én van de minderheidsaandeelhouders; dit veronderstelt met name dat de aandeelhouders geen gevaar lopen om in belangrijke mate te worden benadeligd door de ruilverhouding.

3.3.3. De beroepsbeoefenaar moet rekening houden met de maatregelen die werden genomen om het evenwicht in de ruilverhouding te bewerkstelligen, bijvoorbeeld de storting van een opleg in geld, de inkoop van eigen aandelen, de uitkering van een interimdividend, de kapitaalverhoging, de uitgifte van winstaandelen enz. In voorkomend geval bevat het

verslag van de beroepsbeoefenaar een gepaste toelichting bij de maatregelen van die aard. Het verslag zet de invloed ervan uiteen op de respectieve rechten van de categorieën van aandeelhouders, alsook op de ruilverhouding.

3.3.4. Indien de beroepsbeoefenaar in staat is geweest een oordeel te vormen over de ruilverhouding, kan hij ten aanzien van het redelijk karakter van de ruilverhouding uitsluitend een verklaring zonder voorbehoud of een afkeurende verklaring afgeven.

Een verklaring met voorbehoud is ter zake niet mogelijk. Een onthoudende verklaring is enkel mogelijk in het geval omschreven in paragraaf 2.1.2.

In het geval dat de beroepsbeoefenaar een van materieel belang zijnde onzekerheid identificeert waarmee geen rekening werd gehouden bij het vaststellen van de ruilverhouding of waarmee wegens het aleatoir karakter ervan geen rekening kon worden gehouden, brengt de beroepsbeoefenaar een afkeurende verklaring tot uitdrukking.⁸ De beroepsbeoefenaar dient alsdan in zijn conclusie aan te geven dat overeenkomstig onderhavige norm en vanwege het niet in aanmerking nemen van deze onzekerheid bij het vaststellen van de ruilverhouding, deze laatste niet als redelijk kan worden beschouwd.⁹

3.4. Conclusie van het verslag

Het verslag van de beroepsbeoefenaar bevat een conclusie, waarin hij zijn oordeel over het geheel van de gegevens die de verrichting uitmaken, samenvat.

3.4.1. De conclusie wordt overgenomen in de notariële akte houdende vaststelling van het besluit tot fusie of splitsing (art. 700, tweede lid, 713, tweede lid, 737, tweede lid en 752, tweede lid en 772/11, § 7, tweede lid W.Venn.). Derhalve moet de beroepsbeoefenaar in deze conclusie alle gegevens opnemen, waarvan hij oordeelt dat die ter kennis van de vennoten en van derden moeten worden gebracht. Hij zal er echter wel voor zorgen om de tekst niet onnodig met minder belangrijke vermeldingen te verzwaren.

3.4.2. Een verklaring zonder voorbehoud moet ten minste:

- a) vermelden dat de beroepsbeoefenaar zijn werkzaamheden overeenkomstig onderhavige norm heeft uitgevoerd;
- b) aanduiden welke waarde voor elke categorie van aandelen van elk van de betrokken vennootschappen is weerhouden, teneinde de ruilverhouding per categorie van aandelen te onderstrepen;
- c) verklaren dat de ruilverhouding redelijk is.

3.4.3. De beroepsbeoefenaar zal in de conclusie die openbaar gemaakt wordt, elk voorbehoud dat in zijn verslag is opgenomen, hernemen.

3.5. Datum van het verslag

Het verslag van de beroepsbeoefenaar mag niet gedagtekend en ondertekend worden vóórdat hij desgevallend een schriftelijke bevestiging heeft verkregen van het bestuursorgaan aangaande de methoden volgens welke de ruilverhouding van de aandelen is vastgesteld.

3.5.1. Ten minste een maand vóór de bijeenkomst van de algemene vergadering moet het verslag overgemaakt zijn aan de vennootschap, in evenveel exemplaren als er bij de verrichting betrokken vennootschappen zijn. Is deze laatste datum reeds voorbij, dan licht het verslag duidelijk de redenen toe die de beroepsbeoefenaar hebben belet het verslag binnen de door de wet voorgeschreven termijn neer te leggen.

Een exemplaar van het verslag wordt eveneens tegelijkertijd aan de bij de verrichting betrokken notarissen overgemaakt.

⁸ Zie overweging 5 van huidige norm.

⁹ Bijv. in het geval van een hangend fiscaal geschil tegen de vennootschap ten belope van een aanzienlijk bedrag, waarvan de uitkomst uitermate aleatoir is.

Bijlage: Overzicht na de wet van 8 januari 2012¹⁰

Type van herstructurering	Controleverslag over de ruilverhouding	Verslag over de inbrengen in natura	Wettelijke basis
Fusie door overneming	Ja	Neen	Art. 695 W.Venn.
Fusie door overneming	Neen	Ja	Art. 695 W.Venn.
Fusie door oprichting nieuwe vennootschap	Ja	Neen	Art. 705 en 708 W.Venn.
Fusie door oprichting nieuwe vennootschap	Neen	Ja	Art. 705 en 708 W.Venn.
Splitsing door overneming	Ja	Neen	Art. 731 en 734 W.Venn.
Splitsing door overneming	Neen	Ja	Art. 731 en 734 W.Venn.
Splitsing door oprichting nieuwe vennootschappen	Ja	Neen	Art. 742, 746 en 749 W.Venn.
Splitsing door oprichting nieuwe vennootschappen	Neen	Ja	Art. 742, 746 en 749 W.Venn.
Gemengde splitsing	Ja	Neen	– Door overneming: Art. 758 juncto 731 en 734 W.Venn. – Door oprichting nieuwe vennootschappen: Art. 758 juncto 742, 746 en 749 W.Venn.
Gemengde splitsing	Neen	Ja	– Door overneming: Art. 758 juncto 731 en 734 W.Venn. – Door oprichting nieuwe vennootschappen: Art. 758 juncto 742, 746 en 749 W.Venn.
Partiële splitsing	Ja	Neen	– Door overneming: Art. 677 juncto 731 en 734 W.Venn. – Door oprichting nieuwe vennootschappen: Art. 677 juncto 742, 746 en 749 W.Venn.
Partiële splitsing	Neen	Ja	– Door overneming: Art. 677 juncto 731 en 734 W.Venn. – Door oprichting nieuwe vennootschappen: Art. 677 juncto 742, 746 en 749 W.Venn.
Inbreng van algemeenheid	Niet van toepassing	Ja ¹¹	
Inbreng van een bedrijfstak	Niet van toepassing	Ja ¹¹	

¹⁰ Wet van 8 januari 2012 tot wijziging van het Wetboek van Vennootschappen ingevolge richtlijn 2009/109/EG wat verslaggevings- en documentatieverplichtingen in geval van fusies en splitsingen betreft (BS 18 januari 2012).

¹¹ Volgens de bepalingen betreffende de kapitaalshoging of de oprichting van de vennootschappen van toepassing.